

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanítóknak egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., féloldal 16 kor. stb.

Felélős szerkesztő:
Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)

Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők

Az orosz front és a forradalom. A sajtó-hadiszállásról érkezett jelentések szerint a fronton márc. 16-án jutott el az orosz forradalom híre. Az orosz tüzérség minden ok nélkül órákhosszat idegesen lövöldözött, a front azonban harmadnap is mozdulatlan maradt. Huszonegyedikén 24 orosz szökött meg csapatainkhoz. Ezek elmesélték, hogy négy napja nem kaptak enni melegételt. A front éhezik és utánpótlás nincs. Csapataink hatalmas vászontáblákra írták fel az orosz forradalmat, az az orosz tüzérség azonban halomra lötte azokat. A orosz hadsereg zöme ma sem tud semmit a forradalomról.

A vasuti szállítás-akadálytalan lebonyolítása. Az Országos Közélelmezési Hivatal elnöke leiratban értesítette a törvényhatóságokat, hogy az államvasutak állomásain március 26-tól kezdve mindenféle élelmiszert, egészségügyi-, tüzelő- és világító-anyagokat, gépkalk-szerszámokat, takarmányt szóval bármit szállításra akadálytalanul újra felvesznek. A berakáshoz igényelt vasuti kocsikat a feladó tartozik a feladási állomáson szabályszerűen megrendelni. Panaszokat az illetékes Máv. üzemeltetőséghez kell benyújtani. A gyorsvonatok visszaállítására eddig az ideig intézkedés nem történt. Amíg a szénhiány tart és az egyéb fennforgó körülmények nem változnak, a gyorsvonatok visszaállításáról szó sem lehet. A közeli időben a gyorsvonatok megindítása egyáltalában nem várható.

Az állami tisztviselők. Az állami tisztviselők országos egyesülete a husvétii ünnepekre nagygyűlést tervez. A tisztviselők akciója arra készítette a pénzügyminisztert, hogy értesítse a hivatalfőnököket, hogy a kormány a köztisztviselők fizetésé-

nek javítását személyi pótlékokkal és a helyi viszonyoknak megfelelő természetbeni kedvezések nyújtásával kívánja megoldani. A tisztviselők ezenfelül utalványokat kapnának, amelyek ellenében a helyi közlelmezési hivatalok kiszolgáltathatnak nekik a szükséges élelmiszereket önköltségi árban.

Többet!

(—a) Itt jár közöttünk e szó megszemélyesedve. Láthatjuk a testét, lelkét sokféle alakban. Annyiféle ez is, mint az ember, akinek ajkáról tova röppen. Halljuk a szavát is. Rajta van az érzések, a lélekeredés bélyege.

A hazaféltök lelkéből imádságot hordoz. Unszol, hogy esdekelyünk a jóságos ég segedelmeért még többet. A könyörgés rimánkodó szózatával buzdít mindeneket, hogy a kockázatos életküzdőlemben, az új idők ugarait áztató vérözönben áldozzanak a hazáért édesen, boldogan, többet.

Szellő fordul a lövészárkok, ez ujkorbeli gyeheña tüzesős kazamatái felől is. Hozza az üzenetet suhanó szárnyon: a hazaszent nevében könyörgünk az elesettek árváiért, özvegyeiért, a mi családjainkért, a mi jobb sorsunkért oh tegyetek... többet! Hallom a kötelességet is. Azt, amelyik nem fogalom, hanem valóság; amelyik a kultúra

javára invencióval s nem sámfára dolgozik; amelyiket nem a szabályzatok rideg s éppen a háborútól megdöntött keretei nyugóznak, hanem szárnyaló lelke hevit a hivatás, a munka, az önbecsülés fanatikus szeretetének. És a csüggedő, fáradt ideget, a nem méltányolt erőpazarlást is fölfrissítő, újító varázsigeik mágikus hatásával száll a lelekbe: magatok méltóságáért, a vérhullajtók érdemeiért, a világrázó napok lélekbe vésődő emlékeért mindegyiktek tegyen a maga körében többet!

S szomoruan hangzik a visszhang: hiszen teszünk... örömet, szívesen teszünk. Az idegfeszültség, összeroskadásig. Hiszen mi ez a harcok, az életfákat szilánkra tépő vérzivatar szenvedéseihez. De mi is, becsületes, hűséges munkások a gondozásból, a megsegítésből kérünk többet. Mi is, szellemi munkások, legátkosabb nyomorsújtottjai e nehéz időknek, reszkető hangon kérünk eltartóinktól, magától a hatalmas államtól a megélhetésre, a ruházkodásra, családunk eltartására többet!

Mint a tengerpart kis harangjának szavába a büszke gályák szirénája, úgy hangzik a panaszos szózat árjába hetyke, dolyfős kiáltással a háborús élet dagadó vitorlásainak, a kedvező konjunkturák aranytól sarkantyuzott lovagjainak gögös követelése:

János bácsi fórt fogad.

Felső Nagy János éppen az estefelvi etetést végezte. Apróra vágott burgundirépat kevergetett jófajta szecskával az istálló ajtajánál. A Hullám és a Fecske már érezték is a pompás vacsora illatát. Egyik ütemesen kapált lábával az alom között s türelmetlenül várta a pompás eledelt, miközben vágyó nyertéssel adott kifejezést nagy örömének, mit az előjövő finom abrak előre elképzelt finom élvezete csalt ki abrakra éhes torkából. A Fecske már nyugodtabban várta a nagy eseményt. Időközönként vissza-vissza fordította okos fejét, majd társára tekintett s mintha pironkatos akarta volna pajtását, okos szemével azt látszott mondani: „Ugyan pajtás várd be türelemmel a sorát, hiszen tudhatod, hogy nem a gazdánk eszi meg az abrakot. Ugyis a miénk lesz egészen.” A Hullám azonban nem tájított. Már János bácsi is megalkozja szemtelen követelődzését:

— Na csak ne törjön annyira a fráz. Jól félj megesszem elülled — s gyakorlott kézzel kevergeti tovább.

Jagor, a ruszki a marhák alá almozott, s János bácsi felszeme mindig oda-oda pislant s egy-egy odavetett szóval igazgatja a ruszkit, nehogy sok szalmát pazaroljon, de azért jó is legyen az alom.

— Adjon Isten jó munkát — köszönt a plebános az istállóajtójánál.

— Áldja Isten — feleli az öreg anélkül, hogy lepislantana a munkából.

— No abrakolunk, abrakolunk?

— Há'zen, mit legyen az ember gyereki, — de ekkor mégis feltékkint Felső Nagy János, mert ráismer a plebános szomazéd hangjára.

— Adjon Isten plebános ur! Hát bizony

csak így abrakolunk ebben a szomorú világban. Elviszik a gabonát. Abrakot nem hagynak az állatnak, pedig hiába, anélkül nincs benne erő. A lónak is meg kell adni, amit megillet, akárcsak az embernek. De most erre senki fia se gondol. Hiába prézsmítáltam a tanító urnak, mikor rekvirálni jártak, hogy a lónak is köll egy kis árpa, de csak úgy hallotta meg a beszédemet, mint a döglött macska az egércincogást, fölírta mind. Még többet is, mint köllött volna. Pedig iszen úgy köllene a szemes abrak, mint a harmadnapos halottnak az eltakarítás. Most vevitalót is úgy kell drágán venni.

— Bizony bizony! nehéz idöket élünk János bácsi. De csak majd vége lesz egyszer a háborúnak s akkor jóra fordul minden.

— Vége lesz ám! a jó Istenem tudja csak mikor lesz ennek vége — dörmögi az öreg s ölebe fogta az abrakos látást s a lovak elé viszi.

— Ne bolond ne! lökd ki a kezemből, úgy váglak vékonyba, hogy a jászuba harapsz abrak gyanánt — igazítja el Hullám utolsó kapálódzását.

— Hát tessék kerüljünk beljebb plebános ur. Ugyis régen járt már minálunk.

Bemennek. Igazi magyar vendégszeretettel fogadja a család az új plebánost. Kikérdezik mindentől. A nagy újságból többet lehet olvasni, mint az Új Lapból, talán abból többet lehet tudni a háború végéről. Elpanaszolják, hogy egyetlen fiuk a fogságba esett s nem kapnak tőle levelet. Pedig már nehezeze esik az öregnek a huza-vona. Azt remélte, hogy öreg napjaira már nyugsága lesz s nem lesz egyéb dolga, mint hogy a szükséges bort hazateremse a szőlőből s most kettő helyett kell dolgoznia. Mert a ruszkira nem lehet rábízni semmit. Fél a lőtől, mert hogy egy kicsit goromba is. Meg amúgy is a gazdának látni kell mindent, jól van-e megítéve a dolog.

Előkerül a kászli tetejéről az üveg is, mert meg kell kínálni egy kis itallal a vendéget.

— Tessék! tegye föl a kalapját plebános ur. Nyuljon hozzá! Használjon egy kis italt. Nem rossz ám! saját termésünk. — Magyaros vendég-látással kínálgatják a férfi is, az asszony is egyaránt.

— Bizony tudjuk, hogy nehéz kezdeni, most a tisztelendő urnak — sóhajt fel az asszony ebben a drága világban.

— Talán plebános ur is lehetne. Ne vétsd el a szót anyjuk — utasítja rendre az asszonyt Felső Nagy János.

— Jaj! már hogy bocsásson meg a plebános ur. Ugy rájár a szám még abból az időből, mikor tisztelendő urunk volt.

— Bizony szerencsés az, akinek most gazdagsága van! Van mindene — példázódik a plebános.

— Hát hála Isten! van valamelyes mindentől, ha nem is sok, de van. Aztán ha valamiben úgy hiánya lenne, csak szóljon ám plebános ur, szívesen segítünk ami szegénységünkötől telik. Tudjuk, most nehezen lehet kezdeni. Sok minden kell, hát segítünk amiben lehet.

— Köszönöm János bácsi!

— Nincs mit. Csak szóljon, ha szüksége lesz. Na vegye fel a poharat. Tessék használja ezt a kis bort.

Elbeszélgetnek gazdaságról, nehéz időkről, egyről-másról. Végre a plebános is kirukkol jövelele cétájával.

— János bácsi! azért keresném ám, hogy ha elvállalná a fuvart a filiába. Tudja, hogy minden vasárnap menni kell. Lovam nincs. Magával szeretnék szerződni. Elvállalná?

János bácsi maga eld mered. Látszik, hogy gondolkozik. Ugy látszik, mintha nem szívesen

többet. Többet a háborúból, többet a szerzés, árdragítás, család gyümölcsös alkalmából. Többet a jóléte, pompából és fényből s a szibarita gyönyörökből. Többet a széltől védett, gránátmentes, puha irodák békés örömeiből...

Többet... többet! Mennyi szerény és céda vágy, mennyi nemes és szennyes érdek, mennyi erény és bűn, mennyi gyengeség és erő, mennyi gőg és alázkodás hangoztatja a maga valódi s elképzelt igazának tudatában ezt a követelést: többet! Halljuk előttünk, mögöttünk. Beleivódott a napsugárba, a levegőbe. Vele kelünk és lélekzünk. Ez a transparent, mely rávilágít a jelenre, társadalomra s egyesekre. Ez a planéta, mely napjaink s a közelgő jövőndő föltt uralkodik. Hisszük azonban — s a jelek már is arra vallanak — hogy szebb, nemesebb, eszményibb tartalommal.

A jelen előkészületeinek, a jövőndő tervezetéseinek ez lett a jellege: többet. Többtermelést anyagi és szellemi téren. Többet dolgozni a mezőn, a műhelyben, hivatalokban, iskolákban. Több energiát lelkesítő, lélekható erővel! Ne olyant, aminő az embergepeket hajtja. Ha az érdek-tűzölő fog, vagy hiányzik, az energia is füstbe száll. Több érzést, buzgalmat, mely a hivatásteret, erkölcsi és szellemi erőgyűjtést, önzetlen áldozathozást s emberszeretetet hatalmas lendülettel állítja az új korszak vezérelve, nevelő tényezői közé.

Többet az erkölcsiekben, lelkiekben is. Mindezek egygő forrnak a várt új élettel, hogy annak szép összhangja, nemes tartalma gyönyörű képben, boldog valóságban tárja föl a gyarapodást, a többet, anyagi, szellemi és erkölcsi értékekben. S ha maga a nemzeti, állami élet a közös többtermeléssel így gazdagodik és tekintélyesül, itt lesz az ideje, hogy a minden rendű és rangú munkások is ne csak jogosan követelhessek, hanem minden igényük teljese-

vállalnia a fuvar, mintha nagyon terhére lenne a dolog. A plebános szükségesnek is látja, hogy okadatolja lépését.

— Azért gondoltam magára János bácsi, mivel a szomszédságban is van, meg jó lovai is vannak, — mondom — talán elvállalnia, ha nem röstelli.

— Hát iszen a lovak elég jók. Jó két állat. Kérték is az ősszel 4000-ért őket, de nem eladók.

— Hát elfogadja? János bácsi!

— Na majd csak meglátjuk.

— De én biztosan szeretnék tudni. Fogadja el János bácsi!

Az öreg arcáról lerí, hogy már rég elhatározta az elfogadást, de kérteti magát, mert még azt hinné, hogy hegyibe kinálkozott a plebános urnak. De megis másról kezd beszélni. Fogoly fiát emlegeti.

— Ha iszen a gyerek itthol lenne!

— De nem messze kell menni János bácsi. Itt van a közelben. Fogadja el! No ugy-e elvállalja!

— No jól van, hát csak megleszünk valahogy.

— Aztán mit kér egy utér?

— Mit kérek? Nem veszünk össze rajta.

— De mégis. Szeretném tudni.

János bácsi újra összeráncolja homlokát. Gondolkozik. Látszik, hogy számot vet magával. Végre megszólal.

— Hogy mi lesz a für? Hát iszen megvállalom az esperes ur eddig 3 koronát fizetett, hogy a tisztelendő urat hordoztam. De tudom, hogy a plebános ur kezdő ember. Sok a kiadni valója. Én nem akarom megtaksányi nagyon, hiszen nem is szorultam rá, hála legyen a jó Istennek. Hát a plebános urat elviszem, tisztán a jó szomszédság miatt 4 koronáért.

— Rendben van János bácsi — mondja hangosan a plebános. Magában pedig azt gondolta: „Hogy a macska körmölje meg a srófos eszedet Felső Nagy János.” Bus Bálint.

désének koronája gyanánt végre-valahára el is érhessek a többet. A jelek már ezt is hirdetik. Az ígérlet csillaga az égen jár s úgy tetszik, hogy az ígérletet szótartás, biztató valóság követendi.

HIVATALOS RÉSZ.

Pályázat. A dégi (Veszprém m.) plébániához tartozó ecsi-pusztai róm. kath. tanítói állásra pályázatot hirdetnek. Javadalma: 1000 kor. évi fizetés, 20 kor. kertilletmény; kétszobás lakás, konyha, kamra, szabad tűzfel. Kötelessége a mindennapi és ismételt tanulókat tanítani, vásár- és ünnepnapokon litániát tartani. Pályázhatnak okleveles tanítók és tanítónők. Pályázati határidő 1917 évi április 7. A kérvények nagyméltóságu gróf Festetics Pál v. b. t. tanácsos urhoz címezve Dégre küldendők.

Pályázat. A gadányi (Somogy m.) r. kath. iskolában megüresedett osztálytanítói állásra ápr. 15-én lejáratott pályázat hirdetnek. Javadalma: közpénzből és természetből: 1200 kor., megfélelő lakás. Pályázati határidő április hó 15. Tanítónők is pályázhatnak. A kérvények a veszprémi Egyházmegyei Hivatalhoz küldendők.

Pályázat. A gerézi róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetnek. — Javadalma: közpénzből és természetből: 1200 kor., megfélelő lakás. Pályázati határidő április hó 15. Tanítónők is pályázhatnak. A kérvények a veszprémi Egyházmegyei Hivatalhoz küldendők.

A veszprémi színház ügye.

A veszprémi Színpártoló Egyesület néhány hét előtt tartott közgyűlésének ama határozatára, hogy a veszprémi színházat a hozzá tartozó szállodával s egyéb tartozékaival Veszprém városának felajánlja, két cikk jelent meg a Veszprémi Hírlapban. Az első cikk a lap 9-ik, a másik 12-ik számában.

Mindkettő az ajánlat időszerűtlensége szempontjából indul ki s mert aggályaik körülbelül egyformák, csak a második cikkre, dr. Illés Dezső cikkére óhajtok néhány észrevételt tenni.

E cikk az ajánlat mostani időszerűtlen előterjesztését „vakmerő cselekedet”-nek minősíti. Miért? Egyszerűen azért, — s ebben is mindkét cikk egyet ért —, mert nem tudjuk, mit hoz a jövő. A jövő bizonytalansága tehát azt diktálja — ha t. i. e. telt általánosítjuk s ad absurdum vezetjük —, hogy ölbe tett kezekkel, tétlenül várjon az állami, megyei és községi élet arra az időre, mikor már minden ismét rőzsás verőfényben fog uszni. E tételt pedig, ugyebár, nem általánosíthatjuk, mert a politikai, gazdasági és társadalmi élet kontinuitása éppen arra írt bennünket, hogy előre készítsük a hidat a jövőre úgy a gazdasági, mint a politikai élet terén.

A törvényhozásnak például már most kell módokat kutatnia arra, hogyan fedezze az államháztartásnak a jövőben fokozódó terheit; egyes vármegyék már most intéznek feliratot a parlamenthez oly törvény szerkesztése végett, mely bizonyos fenyegető veszélyt szemben áll az állam, a megye és község elővételi jogát biztosítaná különösen a nagyobb értékű eladandó telkekre; ugy a törvényhozás, mint a tudomány s a különféle mezőgazdasági és ipari érdekeltségek már most — az u. n. időszerűtlenség állapotában — foglalkoznak azzal, hogyan rakják le a magán- és nemzetgazdasági élet s az ezzel legszorosabban összefüggő állami- és nemzeti lét biztos alapjait. Tehát nem időszerűtlen most sem oly dologgal foglalkoznunk, melyet egyébként helyesnek ismerünk fel a köz szempontjából.

A színház átadásának ügye is időszerű tehát akkor, ha egyébként a város társadalmi- és gazdasági érdeke szempontjából helyes. E cikk az egyik helyen el is ismeri, hogy „az ő álláspontjának tüzetes kifejtése csak akkor volna lehetséges, ha az ember az alapul szolgáló adatokat részletesen ismerné”. Miért oly tétlenül tehát s miért nem vár e pozitív adatok közléteire, melyek után objektív mérlegeléssel talán éppen azt állapítaná meg, hogy ez az átadás mégis csak időszerű, mert helyes, mert közérdekűek szolgál? S dacára annak, hogy ez adatokat saját bevallása szerint nem ismeri, a cikk egy másik része mégis azt tartalmazza: „egész határozottan megállapíthatom, hogy a város valójában nem kap semmit, mert a vagyon és teher

egyenlő, sőt azon az állásponton vagyok, hogy a színház átvétele a városnak sok kiadást fog okozni, mely a jövedelmekben soha sem fog megtérülni”.

Ezt a kijelentést a cikkíró pozitív adatok hiányában csak a tárgyilagosság sérelmével tehetette s ez már aztán igazán „vakmerő cselekedet”-nek minősíthető, hogy az ő kitételeivel éljek. Nekem pedig éppen az a véleményem, hogy a Színpártoló Egyesület — tekintettel különösen vezetőjének a város érdekeit folyton szem előtt tartó közéleti szereplésére, dobszó nélkül való jótékony cselekedeteinek szakadatlan sorára s arra az emberföltött munkálkodására, mely soha sem az önző anyagi ellenértéket, hanem a morális jutalmat, az emberek ragaszkodását kereste —, olyan ajánlatot fog a városnak átnyújtani, mely a városnak ugy anyagi érdekeit, mint kulturális életét csak előre viheti s így helytelennek tartom e cikknek azt a félreértést kelthető alapténorját, mely mintha azt akarná sejtetni, hogy a Színpártoló Egyesület a város rovására nyereszteni akarja; lehet, hogy tudatosan nem akarja, de alkalmas ily hatás felkeltésére, sőt éppen azért, mert megbízhatunk a Színpártoló Egyesületben és a közérdekűt mindig szemmel tartó vezetőjében, színterem nem fontos az a kérdés sem, hogy a város dologi adós legyen-e, vagy az átvett ingatlanokon kívül minden egyéb vagyonával is felelősséget vállalna az adóssággokért.

Nem tartom — mint a cikkíró állítja, — hogy ez utóbbi esetben egész sereg összeférhetlenség kérdés lépne fel. Legfeljebb formai összeférhetlenségről lehet szó, de nem lényegbeli összeférhetlenségről, mert ha megállapítjuk, hogy a Színpártoló Egyesület és vezetője nem anyagi érdeket akarnak kielégíteni a város rovására s ez egyáltalában nem tételezhető fel; ha e megállapításunkban bennünket az átadásra vonatkozó, később előterjesztendő pozitív adatok csak megerősítenek; ha azt látjuk, hogy ez átadás a város anyagi és kulturális érdekeit szolgálja: akkor a Színpártoló Egyesület egyetlen egy tagja sem statuál lényegében véve összeférhetlenségi esetet, mert hiszen megállapítható lesz, hogy nem rosszat, de jót tett a városnak. Azt se tudom megérteni, hogyan lehet a cikkíró biztos abban, hogy „a közönség a jelenlegi helyzet, amint a város kezére kerül, bojkottálni fogja.”

Mindkét cikkben végigvonul az a gondolat, hogy a jövő bizonytalansága is kockázatosá teszi e vállalkozást a városra nézve. Ingatlanok vételénél — feltéve, hogy a vásárlás csak később megismerendő feltételei előnyök, — kockázatról nem igen lehet beszélni, különösen olyan ingatlanról, mely a város legértékesebb részén fekszik, ott, hol a kereskedelem, a gazdasági élet folytonos fejlődése e telek jövedelmezőségét folyton emelni fogja. S ez nem irrális állítás, mert a telekérték emelkedő tendenciáját maga az élet bizonyítja s ezt az elméletet a tudomány a történelem hosszú tapasztalatai alapján konstruálta.

Hát mért törekszenek különösen Németországban — de újabban szórányosan nálunk is — a községek és városok arra, hogy kommunális intézményeket létesítsenek, hogy az ingatlanok vásárlásával a törvény erejénél fogva elővételi jogot szerezzenek, hogy minél több városi telekre tegyenek szert? Egyszerűen azért, hogy a kultúra és a gazdasági élet fejlődésével emelkedő telekértéknövekedést, a földjáradék szaporodását a köz számára biztosítsák. Távol áll tőlem, hogy az átadás mellett a jövő ez eshetőségével érveljek. Ez mindössze annak bizonyítására szolgál, hogy a jövő kockázatát oly sötétén kiszínezi egyáltalában nem lehet.

Várjunk tehát csak türelemmel az ajánlat nyilvánosságra hozatalára és ne prejudikáljunk.

Fodor Lajos.

Mit irnak az antant lapok?

A Times jelenti, hogy az angol alsóházban több olyan beszéd hangzott el, amelyek a béke mellett szóltak. A holland lapok mind rámutatnak arra, hogy az angol választókerületek hajlandóságot mutatnak a békétárgyalásra.

A berni lapok egy semleges diplomata nyilatkozatát közlik. Ennek a nyilatkozatnak főbb részei a következők: „Nézete szerint az orosz különbékét a forradalom szítteti meg. A háborús párt vezérei is nyitva hagyták az utat a különbéke részére. Az orosz külügyminiszternek igen érdekes az a nyilatkozata, mely szerint a szövetségesek, ha nem tartják meg ígéreteiket, akkor Oroszország nem köteles tagaszkodni a lopdoni egyezményhez.”

Kiderült az is, hogy az orosz miniszterelnök sem idegenkedik a különbektől.

A berni „Bund“ a franciaországi német visszavonulásról azt írja, hogy az ragyogó stratégiai ötlet volt. Hindenburg nemokára nyílt harcra fogja kényszeríteni az antantot. Félő, hogy itt az angol és francia hadsereg alul marad, mert nem vehetik fel nyílt harcban a versenyt német csapatokkal.

A *New York Herald* megállapítja, hogy az Unió február havi bevétele és exportja 190 millió dollárral volt kevesebb, mint januárban.

A *Secol* szerint az egész román hadsereget újjászervezték.

A kopenhágai *Socialdemokraten* újabb békeajánlat híret közli, melyet ismét Németország terjesztene elő, mivel a helyzet ma határozatlan neki kedvez. A lap szerint azonban Németországnak ezúttal már meg kell neveznie bekeféltételeit. A lap beavatott helyről arról értesül, hogy antant-részen csak ennek az ajánlatnak megérkezésére várnak. A miniszterelnökök közül, kik a decemberi békeajánlatot visszautasították, kettő már eltávozott: Trepow és Briand. Az angol lapok pedig Lloyd George közeli bukásáról beszélnek.

Városfejlesztő bizottság.

Dr. Óvri Ferenc városi képviselő az alábbi indítványt adta be a városhoz, hogy azt a legközelebbi közgyűlés tárgysorozatába fűvegyék. Az indítvány magában hordozza fontosságát, jelentőségét. Már mi is kezdünk foglalkozni a városfejlesztés új kérdéseivel. A megdólt város s kéri feladatokat szinte torlódni. Szükséges azonban, hogy komoly, alapos előkészítés, mérlegelés után kerüljenek a határozó fórum elé. Ezt az előkészítő munkát egy arra való bizottság a helyes mederbe terelheti, a város érdekei szerint irányíthatja s az intézmények alkotásának idő- és sorrendjét megállapíthatja.

Az indítványt az alábbi szövegben kaptuk: Tekintetes Képviselőtestület! Utolsó közgyűlésünkben a működni szokott városi bizottságokat újra választottuk. Elmaradt azonban az eddig még soha meg nem választott s így nem is működhet legfontosabb bizottságunk: a városfejlesztő bizottság megalakítása.

Ha valaha célja volt e bizottság működésének, ez a cél most hatványozottan áll előtte. Most érkezett el igazán az ideje, hogy a bizottság megalakuljon s alapozó munkával irányítsa városunk huszadik századbeli szükségesség fejlődését.

Azok a városok, amelyek most a háború befejezte előtt nem készítik elő fejlesztésük nagy programját s rögtön a háború befejezte után szívvél-lelékkel, áldozatokkal és nagy tettekkel hozzá nem látnak a program megvalósításához, lemaradnak a nagy versenyről s visszamaradva községi nivóra süllyednek.

Nem szabad ötlesterlenül dolgozni, s egyes ideákat jól, rosszul megoldani. Tervszerűen, előre jól megfontolva kell a város fejlesztését megállapítani.

Legfőbb törekvésünket kell hogy képezze az a törekvés, hogy szerencsétlen vasúti fekvésünk hibáit helyrehozzuk s a főforgalomba belejuthassunk. Elsőrendű fontosságú kérdés az is, hogy a balatonvidéki villamos vasúttal városunkkal szomszédos forgalomba hozzuk. Nagy, fontos problémák továbbá a katonai központ fenntartása, fejlesztése, ipari szakoktatásnak állami intézményekkel történő szervezése, a végleges csatornázás keresztülvitele, mezőgazdaságunknak több termelésre való átszervezése s a tagosítás mielőbbi megoldása. Mindezekhez kapcsolódik a városfejlesztés legmozgatóbb tényezője: gyárak felállítása s ezeknek oly célú jó elhelyezése, hogy ezt a nagy programot diadalra segítsék.

Javasolom tehát, hogy a husz tagból álló városfejlesztő bizottságnak megalakítása a legelső közgyűlésen napirendre kerüljön s hogy a bizottság tagjait a városi képviselőtestület tagjai közül a következők választassanak meg: Bokrossy Jenő, Erdélyi Ignác, Fischer Miklós dr., Gubicza Lajos, Hirschfeld Béla, Illés Dezső dr., Klezár Miksa, Koller Sándor, Kránitz Kálmán, Kulcsár Károly, Lukács Imre, Molter János, Óvri Ferenc dr., Perényi Antal, Pettkő Zsigmond, Radocza Vince, Rápoch Sándor, Rothauser Lipót, Tisztartó Sándor, Weisz M. Ignác.

Veszprém, 1917. március 27.

Tisztelettel

Óvri Ferenc dr.,
városi biz. tag.

A nem állami tanítók országos mozgalma.

A háború okozta súlyos viszonyok, amelyek legfőképpen a készpénzből élők gazdasági helyzetét tették nyomásztóvá, elemi erővel váltják ki a tisztviselői kar panasztát. Megszűnt most a foglalkozás különbözősége. A drágaság nyomára egyesítette valamennyit s megmozdította, hogy országos szövetkezéseik révén sorsuk orvoslása végett a kormányhatóság előtt nyilatkozzanak. A panaszkodók közé sorakoztak a nem állami tanítók országos egyesületei is. A tanítói fizetést rendező 1907. s 1913. évi törvényekkel egyaránt választófaiat emeltek az állami s nem állami tanítók közé. Amazoknak ellátása, lakásbére jóval meghaladja emezekét. Hamarabb lépnek új fizetési osztályokba s fokokozatba, igazgatói díjat s családi pótlékot kapnak. A háborús segélyt is megkapják a 35 % arányában s így a magasabb fizetésekre jóval több segély esik a nem állami tanítók részére utalt 600 koronánál.

A hitfelekezeti tanítók orsz. képviselői memorandumot terjesztettek a képviselőházhoz. A feliratot *Ember Károly* a katolikus, *Alexy Lajos* az evangélikus, *Simon Károly* a református és *Stern Ábrahám* az izraelita tanítók orsz. egyesületeinek elnökei írták alá. Hogy a fizetési törvény méltánytalan, mostoha intézkedései mennyire sérelmesek a nem állami tanítók existenciájára, kézzel foghatóan bizonyítja a memorandumból vett néhány alábbi adat.

„Hogy micsoda különbség van most az újabb háborús segély megállapítása után egy állami és egy nem állami tanító anyagi ellátásában, szabad legyen feltüntetni a következő példában; vegyünk fel egy 29 évi működésű állami iskolai igazgatótanítót, aki az I. fizetési osztály 2 ik fokozatában és VI. lakbérosztályban 5 gyermekkel van:

Javadalma:

1. Fizetés	— — — —	2900 K
2. Lakbér	— — — —	500 „
3. Igazgatói díj	— — — —	300 „
4. Családi pótlék	— — — —	1000 „
5. Háborús segély 35 %	— — — —	1015 „
Összesen:		5715 K

Ugyanezen szolgálata s hasonló viszonyok között élő, nem állami tanító:

Javadalma:

1. Fizetés	— — — —	2200 K
2. Lakbér	— — — —	300 „
3. Igazgatói díj	— — — —	— „
4. Családi pótlék	— — — —	— „
5. Háborús segély	— — — —	600 „
Összesen:		3100 K

Különbség tehát ez utóbbi kárára 2615 K. Ugy-e, ez már nem „csekély eltérés”? Kérdünk minden emberiesen érző embert, igazságos, méltányos dolog-e az, hogy ugyanazon képesítés, szolgálát, sőt több munka alapján 2615 K-val büntessék azt a funkcionáriust, aki bármi oknál fogva nem a kormány kinevezésével kapta állását?

Nem győzzük hangoztatni, hogy a tanügyi politikum, így államügy és így annak szolgálata egyenlő munkabért érdemel, bármely jellegű iskolánál történik. *Teleszky János* pénzügyminiszter ur 1916. év július 5-én a t. Házban a következőket mondotta: „ha valaki, én igazán az vagyok, aki a családi pótlék intézményének kiterjesztését kívánatosnak tartom, mert hiszen én voltam az, aki ezt az intézményt kezdeményezte és nagyon örülök, hogy megtettém.”

Ez a tény maga minden dicsőre méltó, különösen midőn tudjuk, hogy a 2973—1915. M. E. rendelettel a 3 gyermeknél túl is minden gyermekre kiterjesztett, de épen az szorítja össze a nem állami tanítóság szívét, midőn látja és tapasztalja, hogy még egy városi és állami utkapaiónak vagy más szolgáinak minden gyermeke részéről évi 100—100 korona állami méltánylásban, vagy mondjuk nevelési segélyben, míg az övé, ha 6 vagy 10 gyermeke van is, nem részesülhet egy fillérben sem. Oly égbekiáltó igazságtalanság ez, hogy vele foglalkozni elkeseredésünk kitörése nélkül tovább nem tudunk.

A miniszterelnök ur többször írásban is kinyilatkoztatta, hogy hiva annak a gondolatnak, miszerint az állami és nem állami tanítók anyagi ellátása egyenlősítessék s igyekezni fog, különösen ily nehéz viszonyok közt, mint a mostani, kiegyenlíteni és igazságos mórtékkal kiszolgálni a különböző osztálydekeket.

És mégis mit tapasztalunk: a tanítóságnál, tehát ugyanazon társadalmi osztálynál az anyagiak terén a fentebb már kitérített mélyreható különbségek vannak. Már pedig egy és ugyanazon társadalmi osztály létfenntartási igényeit nem lehet két-féle szempontból tekinteni és méltányolni. A tanítóság, legyen bár az állam, a község, vagy a hitfelekezet közvetlen szolgáltatában, törvény szerint mind ugyanazon cél: a nemzeti népművelés s így az imádkozt haza szolgálataiban áll. Ha e tekintetben bárhol kifogás alá esik, vagy meg nem felelő működést fejt ki, ugyanazon megiorlásban részesül. Ime az ugyanazon hiba, mulasztás, kötelességszegés ugyanazon büntetést vonja maga után, de már ugyanazon munkakötelesség teljesítés, hűség szolgálát értékelésében, jutalmazásában igazságtalan egyenlősítést tapasztalunk.

Tisztelettel kérjük, méltóztassék utasítani a kormányt, hogy szüntesse meg azon fennálló sérelmet, mely a nem állami tanítókat az államiakkal szemben az eddigi törvények szerint éri, vagyis:

1. Tétessenek hatályon kívül az 1907. évi XXVII. és 1913. évi XVI. törvények s helyettesítsenek a nem állami tanítók az 1913. évi XV. törvények hatálya alá, vagyis legyen törzsfizetűk, lakbérük, igazgatói díjuk az állami tanítókéval, a szolgálati időnek megfelelőleg teljesen egyenlő.

2. Számítások be az összes, így az 1893. év előtt eltöltött szolgálataik is.

3. Kapjanak ugyanannyi családi pótlékot.

4. Legyen a háborús segélyük — már most az 1916. év december 1-vel folyóvá tett 2-ik háborús segély is — az állami tanítókéval egyenlő.

5. A nyugdalomba vonult tanítók, valamint a kegydíjat élvező tanítóözvegyek ellátási összegük 35 %-át drágasági segélyül állandón kapják.

6. Midőn a törvényhozás az állami tisztviselők és ezek sorában az állami tanítók fizetését rendezi, az egyenlő elbánás elve szerint rendezze ugyanazonképpen minden magyar, így a nem állami tanítóságot is, mint ahogy rendezte az állami tisztviselők fizetését és nyugdíjrendezésekor egyidejűleg a vármegyék, a törvényhatósági és rendezett tanácsú városok választott (tehát nem állami) közigazgatási tisztviselők illetményeit és nyugdíjait egyenlő mértékkel.

Pályázat. Városhídvégi kántortanítói állásra pályázatot hirdetünk. Jövedelme: 17 1/2 katasztr. hold szántóföld, 1/2 hold rét, 1/4 hold szőlőföld. A földeket az iskolaszék ez évre felesbe adta ki. Lélegkabona minden pár után 22 kgr. rozs és minden pártól 1 kor. pénz. 438 öl házi kerti, 56 kor. tandíjkárpótás. Alapítványokból 79 kor. 50 fill., stóla kb. 100 kor. A javadalmi jegyzékönv szerint az összeg 1539 kor. 51 fillér. Van lakás 3 szoba, konyha, kamra, pince, istálló, felszer. ólak. Működési éveinek megfelelő fizeteskiegészítő államsegély. Kötelességei a díjlevélben körül lesznek írva körülményesen, de tartozik az iskolás gyermekeket vasár- és ünnepnap Mezőkomáromba átkísérni az isteni tiszteletre, ugy a szokások körmenetekre is és rájuk felügyelni. Személyes megjelenés megkívántatik, de utiköltség nem térítetik meg, valamint az iskolaszék a tanító ide szállítását sem fizeti, csak az itteni állomásról szállítja föl. Pályázati határidő április 15, választás április 18-án. Kérvények a mezőkomáromi plébánia-hivatalhoz küldendők be.

A veszpremi tisztviselők kertgazdasága. Az Országos Közelelmezési Hivatal a városok élelmezésének megkönnyítése szempontjából felhívta a városok vezetőseit, hogy igyekezzenek a városok határában alkalmas földterületeket szerezni és azt a városi tisztviselőknek kisebb parcellákban bérbeadni. Ezen felhívásra dr. Komjáthy László polgármester azonnal érintkezésbe lépett a veszpremi püspökséggel és sikerült is 60 hold jöminőségű földet — közel a városhoz — bérelnie a veszpremi tisztviselők részére. A tisztviselők 500 □-öles parcellákban kapják a bérletet, így cirka 120 hivatalnok folytathat parcella-bérletén kertgazdálkodást. A veszpremi tisztviselők március hó 27-én értekezletet tartottak Kajdacsy Endre gazdasági egyesületi igazgató elnöklete alatt, hol megismertették velük a bérleti szerződés feltételeit, amelyeket egyhangulag elfogadtak. Legnehezebb kérdés azonban a vetőmag beszerzésének megoldása. Az Országos közlelmezési Hivatal már értesítette a polgármestert, hogy minden egyes bérli tisztviselőnek a megszállott feltételek mellett 20 kg. jófajta burgonya vetőmagot bocsájt rendelkezésére. Kajdacsy Endre igazgató pedig vállalkozott arra,

hogy személyesen közbenjár a földmívelésügyi miniszteriumnál, hogy a még szükséges burgonya, tengeri és bab vetőmagot a tisztviselők részére kieszakozzák. Az értekezlet úgy határozott, hogy a földhaszonbérlik április 10-ig a vármegyei gazdasági egyesület pénztárába befizetendő. Aki a haszonbért a meghatározott időig be nem fizeti, úgy tekintendő, mint aki a bérletre nem reflektál.

H I R E K.

— **A püspöki konferencia.** Magyarországi püspökei a múlt szerdán tartották tavaszi konferenciájukat Budapesten. A püspöki szék üresedése miatt a veszprémi egyházmegyét *Rédey Gyula* dr. káptalani helynök képviselte az értekezleten.

— **A veszprémi Oltáregylet** havi szent óráját holnap virágvasárnap délután 5 órakor tartja az angolkisasszonyok templomában. A szent órát *Hanauer Á.* István dr. apát, a budai szent Imre kollégium igazgatója vezeti.

— **Főispánunk egészségi állapota.** *Hunkdr* Dénes főispán a múlt heten megoperálták. A műtét eredménye feltétlenül kedvező és a kiirtott daganat abszolút jóindulatú. Ugy teljes munkaképessége, valamint egészségének teljes helyreállása a legközelebbi időn belül várható. Teljesen megbízható értesülésünkkel ellenkező minden híresztelés alaptalan.

— **Az Oltáregylet lelkigyakorlata.** A veszprémi Oltáregylet intelligens hölgyek részére csütörtökön, pénteken és szombaton tartotta lelkigyakorlatait. Az urnók mind a három napon át élénk érdeklődéssel s feszült figyelemmel halgatták *Hanauer* igazgató beszédét, melyek mely tartalmukkal s gyakorlati vonatkozásaikkal lekötötték gondolataikat. A halgatósággal mindig telt intézeti nagyterem mindenesetre sok nemes elhatározásnak lett színhelyé. Az ájtatosságot virágvasárnapján reggel a nyolc órai szent misében végzett közös áldozás fejezi be. A lelkigyakorlatok alkalmából gróf *Jankovich-Bésán* Endréné egyesületi elnöknek tegnap városunkba érkezett.

— **Doktorrá avatás.** *Kákossy Á.* Elek csurgói hittanár, miután legutolsó szigorlatát az alapvető és ágazatos hittanból dicséretes eredménnyel kiálotta, f. hó 29-én a bécsi tudományegyetemen a hittudományok doktorává avatlatott. Az új doktornak gratulálunk!

— **Hivatalvizsgálat.** *Juraszek* János kir. törvényszéki elnök a szokásos évi felügyeleti vizsgálatokat megkezdte s jelenleg az enyingi járásbírószágon időzik.

— **Az egyházmegyei legényegyletek felügyelője.** *Tölcser* Ferenc veszprémi kegyesrendi főgimn. tanár betegsége miatt annak idején az egyházmegye területén működő kath.-legényegyletek felügyelői tisztéről lemondott. Egészségi állapota jelentősen megjavulván, dr. *Rédey Gyula* káptalani helynök a régi tisztség betöltésével újra megbizta.

— **Halálozás.** *Koller* Sándorné szül. nagy-gencsi Gencsy Leontine a múlt csütörtökön 52 éves korában elhunyt. Halálával egy igazán művelt lelki urinó dőlt ki közülünk, aki éppen finom lelki műveltségének köszönhetette azt a közbecsülést, amely egész életén körülvette. Emberbaráti és jótékonyági intézményeinknél vezető állást töltött be s e tizen évek óta buzgó tevékenységet fejtett ki. Utolsó útjára városunk közönségének színe-java kísérte. R. f. p.

— **Szigorlat.** *Egerszegi* Lajos, egyházmegyei V. éves egyetemi hittudomány hallgató a múlt héten tette le szép eredménnyel első hittudományi szigorlatát a szentírás tudományokból s a keleti nyelvekből. Az új borostyánkőszorosú üdvözlöjük.

— **Kitüntetések.** Király Öfelsége az ellenség előtt elesett *Harmat* Lajos tart. hadnagynak a hadidiszimmentes 3. osztályú katonai érdemkeresztet és a kardokat, — *Mild* Nándor tart. főhadnagynak az ellenség előtt teljesített kitűnő szolgálatai elismerésül a koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján, — *Lázár* Lajos és *Kertész* Aladár tart. e. ü. zászlósoknak az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk és kitűnő szolgálataik elismerésül az arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján és a kardokat adományozta.

— **Köszönet.** A veszprémi szikvizgyár r. t. a városi kórházból elbocsátott szegény lábadozó betegek segélyezésére 30 K-t adományozott. A kórigazgatósága ezúton is hálás köszönetét fejezi ki.

— **Iskolai ünnepség az angolkisasszonyok Sarcia Maria intézetében.** Koszorús nagyjaink: Arany János, Tompa Mihály és Liszt Ferenc emlékének a következő műsorral áldozott az angolkisasszonyok tanítónőképző-intézete. Stojanovits: Bevezető a csodaszarvas regéből. Énekeltek a tanítónőképző-intézet belső növendékei. 2. Arany—Tompa—Liszt Trilógia. Irtá és felfolvasta *Kenessey* Jozefine. — 3) Liszt: II. magyar rapszodia. Zongorázta: Szabó Etel és Gaál Magdolna. 4) Arany: a) V. László. Szavaltá: Balassa Katalin. b) Enyhülés. Szavaltá: Szigeti Piroksa. c) Fiamnak. Szavaltá: Gergelyi Alice. — 5) Liszt: Ave maris stella. Énekelte: Schädli Irén. 6) Tompa: a) Az ibolya álmai. Szavaltá: Molnár Rózs. b) A madár fiaihoz. Szavaltá: Schlamadinger Anna. 7) Liszt—Schubert: A vándor. Átirat. Zongorázta: Havranek Irma. 8) Himnusz.

— **Az iskolaszék gyűlése.** A róm. kath. iskolaszék múlt vasárnapi gyűlésén *Perényi* Antal kanonokplébános jelentést tett iskoláztatásairól. Kiváló elismeréssel szolt a helybeli kath. tanítótestület működéséről. A tanítók kérelmét, melyet a háborús segély kiutalásáért az elnökség jóindulatú ajánlással terjesztett elő, az iskolaszék jóleső megtanulással teljesítette. Háromszázötven korona háborús segélyt szavazott meg, melyet a tanítók kérszáz—százötven koronás részletekben vehetnek fel. Dr. *Csete* Antal a kántorlakás ügyéről tett jelentést. Az iskolaszék örömmel értesült, hogy ezt a házat a boldogult megyéspüspök a székeskáptalan megvették s a kath. hitközségnek ingatlan birtokul átengedték. Az iskolaszék mindazoknak, akik az ingatlan megszerzésében s átadásában közreműködtek, meleg köszönetet szavazott. Az iskolaszék, mint gimnáziumi bizottság ezen a gyűlésen határozott a tandíjelengedések ügyében. Összesen 46 főgimn. tanuló tandíját engedte el 1780 korona összegben.

— **Változás a Ferencrendieknel.** A Ferencrendiek tartományi főnöke az elhunyt *Tislerics* Teodosius helyébe *Paar* Anakletet rendelte a veszprémi házba, aki mint vikarius, hitszónok és a lelkijáspórti ügyek végzője működik. Üdvözlöjük az új patert s hisszük, hogy körünkben jól fogja magát érezni.

— **Hadiárvaik javára.** A Veszprémben felállított középiskolai fiutanolók hadiárvaik javára beküldött újabb adományok: Várpalotai Takarékpénztáregyesület 200, Veszprémi Hitelközvetkezet 15, Pápa városi és vidéki Takarékpénztár 5, Veszprémegei Takarékpénztár 1000, özv. *Ildás* Lajosné 1000, dr. *Magyar* Károly 100, *Magyar* Károlyné 100, *Iklódy Szabó* Jánosné 100, dr. *Bezerédy* Viktorné 100, Porvai Asztaltársaság 50, *Fodor* Kálmán 40, porvai *Gurdon* Istvánné 10, *Kletzár* Ágostonné 10, *Jankovich* Bésán Endréné grófnő 10.000 K. Fogadják a kegyes adakozók a liga veszprémegei bizottságának hálás köszönetét.

— **Nemzeti Fogadalmi Templom.** Alig tört ki a véres világkatasztrófa, már felmerült egy az ország fővárosában építendő Nemzeti Fogadalmi Templom építésének eszméje. Az eszmét országsszerte kitűnő lelkesedéssel fogadták. Budapesten bizottság alakult, mely belügyminiszteri engedéllyel megkezdte a gyűjtést. A Nemzeti Fogadalmi Templom irodája (Budapest, VIII., Baross-utca 34.) március 15-én a következő eredményről számol be: készpénzben befolyt 171.354 K, érték-papírban 32.700 K; még törlesztendő, megígért összeg: 107.765 K.

— **A városszépítők figyelmébe.** A tavasz beálltával megkezdődik az utcák javítása. Különösen ha napszakosban és anyagban nem lesz hiány. Ennél a rendezésnél megérdemlik az illetékesek figyelmét azok a giz-gazos, szennyes utcaközök, amelyek gazdátlanul nyilvános illemhelyek gyanánt diszelegnek a járó-kelők s a szomszédos köztulajdonosok nem kevés bosszúságára. Ismerünk ilyen egy-két külvárosi zugot, amely eladás révén gazdára talált s az említett cél közforgalmából kikerült. De még akad egy-néhány. Hogy csak közelről idézzünk, ilyen a Jeruzsálem-utcában a Horváth- és Nagy-féle házak köze. Igaz, hogy egy szomszédos ház felső bejárója ide esik s ezt az uzust a tulajdonos beleegyezése nélkül bajos lenne megszüntetni. De meg lehet kísérelni. S ha nem sikerül, akkor is el lehetne különíteni ezt a személerakódó helyet kis korláttal, hogy tisztábbban tartassák. Azt hisszük, hogy akármelyik szomszéd tulajdonos vállalkozna rendezésére. Ha pedig a főúrlóság, nem is használt bejáró megszűnnék, talán vevő is akadna a helyre. Sok utat lehetne szebbé és tisztábbá tenni az ilyen szabad közök

és beugró sarkok eladásával vagy elkerítésével. Legalább a tejesek s egyéb korai vándorok kénytelenek lesznek másutt gondolkozni a világ fordulásán.

— **Házvételek.** Horribilis árakat adnak a házakért. Nálunk talán még nem sok ház cserült gazdát, de a jelek azt mutatják, hogy a hadi-gazdagok nem félnek a háboru utáni nagy adóktól s egyre-másra háziurak lesznek. Olvashatjuk ezt sok nagyobb városról. Ez ellen persze semmi kifogás se emelhető. Egy bibéje azonban van a dolognak. A nagyon drága házakban a lakások is nagyon drágák lesznek s ezt is főképpen a tisztviselők érzik majd.

— **Háborús gazdasági előadás Bakonybélben.** A Magyar Gazdaszövetség megbízásából március hó 25-én *Fáy Gyula* földmívelésügyi miniszteri tanácsos és *Kajdacsy* Endre gazdasági egyesületi igazgató gazdasági előadást tartottak. *Fáy Gyula* miniszteri tanácsos a földmivesek nyugdíj biztosításáról tartott érdekes előadást, melynek hatása alatt 50 férfi és nő iratkozott be a földmivesek nyugdíjintézetébe és biztosított magának öreg napjaira segélyt. *Kajdacsy* Endre igazgató a gazdasági adósságról, szövetkezőségről, hazafias aldozatkezelésről és takarékszára buzdította és változt azokat a teendőket, amelyek fogantatásával a magyar gazdasági adósság a jövőben előmozdíthatja a többtermelést. Az előadónak a Magyar Gazdaszövetség nevében dr. *Czettler* Jenő szövetségi titkár, a közszeg gazdaközönsége nevében pedig *Tóth* Ince bakonybéli Szent Benedek-rendi házfőnök mondott köszönetet.

— **A városi közéletmezésből.** Az április havi cukorilletményt ma osztották szét a kereskedők között. Ez a kiosztás már az új fejkvóta alapján történik. — A városi sertéshust három helyen mérik, míg az állomány annyira apad, amennyinek elégséges táplálék áll rendelkezésre. Azután csak a hatósági szék lesz az árusítóhely. Az a jóslat, hogy tavaszra megfogó a sertéshús és zsír, valószínűleg teljesül. A városi hízalók is nagyobb részt katonai szükségletet pótolnak s így a közfogyasztásra keveset juttatnak.

— **Veszprémiek a csecsemővédő tanfolyamon.** Szombathelyen most tartják a csecsemő-és anyavédő tanfolyamot, amelyről annak idején mi is megemlékeztünk. A tanfolyam hallgatóinak száma 24, ezek közül 8-an veszprémiek. Az egyik előadó dr. *Cseresnyés* József, a helybeli állami gyermekmenhely igazgatója, aki hetenkint keddtől péntekig tartja előadásait.

— **A só maximális ára.** Veszprém városára nézve a só legmagasabb árát a következőképp állapították meg: a nagyban történő árusításnál az alaksó ára 32-50, a durván őrölt 33-70, a finoman őrölt só 34 K métermázsánként. A kicsinyben történő eladásnál az alaksó 36, a durván őrölt 38, a finoman őrölt só 40 fillér kilónként.

— **Madarak és fák napja.** A kir. tanfelügyelőség az országos állatvédő egyesület felhívására ezen az uton is felkéri az összes iskolák vezetőit, hogy a madarak és fák napját ebben a tanévben is iskolai ünnepély keretében tartassák meg.

— **Évzáró vizsgák.** A hatodik elemi oszt. tanulókat záróvizsgái Veszprém vármegye területén április hó 15-én kezdődnek. A vizsgálatok napjaira nézve az illetékes iskolafelügyelők értesíteni fogják az iskolák vezetőit.

— **A veszprémi gyermekmenhely és a háború.** A veszprémi hadbavonultak gyermekei közül 600 után fizet tartásdíjat az állami gyermekmenhely. A menhely körletéből a hadbavonultaknak több mint 2 ezer gyermekét gondozza ez az intézmény. A 2 ezer gyermek közül több mint 400 a hadiárva.

— **Felhívás takarékszágra.** Dr. *Komjáthy* László polgármester fali hirdményben tudatja, hogy a hatósági lisztellátás névjegyzékét szigorúan átvizsgálják s azoknak a nevét, akik eltarthatják magukat, törlik. Hatósági lisztellátásra csak nagyon indokolt esetben vesznek fel új családokat. Takarékszágra inti tehát mindazokat, akik szükségletüket beszereztek, mert aug. 15-én semmiféle pótlásra sem számíthatnak.

— **A kávé maximális ára.** Veszprém város polgármestere értesíti a közönséget, hogy a jelenlegi legmagasabb kávéárak f. évi április hó 15-ig maradnak érvényben.

— **Kórházi ápolási díjak.** A belügyminiszter a Veszprémi városi kórházban 3, a devescseri Berta-kórházban 2-80, a zirczi Erzsébet-kórházban 3-20 koronában állapította meg a napi ápolási díjat.

— **Szemléltető oktatás.** Az Uránia szemléltető taneszközök gyára felhívást bocsátott ki a vetítőgépekkel való szabadoktatás tárgyában s egyben felajánlja, hogy az évi tanítóegyesületi közgyűlés alkalmával teljeszen költségmentesen bemutatással egybekötött szakelődést rendez a vetítőgépek berendezéséről, kezeléséről.

— **Lesz kávé.** A kávéközpont Veszprém vármegye egy havi kávékontingensét két ezer kg.-ban állapította meg. Dr. Végvári Kálmán alispán most szerzi be a polgármesterektől és főszolgabíráktól a kávészükségletre vonatkozó adatokat. Ezek alapján fogják járásonként és városonként a kávé arányosan szétosztani. Egy havi kávékontingens fejenként 2¹/₂ dkg-ot lesz.

— **A közönség figyelmébe!** A háztartási fémek hadicélokra elrendelt beszállításának eddigi eredménye nem kielégítő. Polgármesterünk felhívja a város közönségét, hogy a fémbevitelhez most már sürgősen és haladéktalanul, de legkésőbb április hó 30-ig szállítsák be mindazokat a háztartási fém tárgyakat, amelyeket több ízben közzétett felhívásai értelmében a fémátvételi bizottságokhoz már be kellett volna szolgáltatniuk. Különösen figyelmetlenséget azokat, akik *vörösrebből való vételeit* még be nem szállították, hogy azokat a fentebb említett határidőig a hadifém bevitelüknek vagy a fémátvételi bizottságoknál okvetlenül beszoalassák. A súlyos megpróbáltatások történelmi nagy napjaiban a haza minden polgárának s azok sorában e város hazafias érzésű lakosságának is szent kötelessége meg nélkülözések árán is mindazokat az eszközöket diadalmas haderőnk rendelkezésére bocsájtani, melyekkel annak ellenhatálatlan erejét fenttarthatjuk és növelhetjük. A beváltási áraknak minden fémbeviteli üzleteliségeiben kifüggesztve kell lenni. Esetleges panaszaival forduljon mindenki a hatósághoz. Ha e felhívás eredménye sem felel meg a várakozásnak, a kötelességük nem teljesítéssel szemben az 1916. évi VI. t.-c. 6. §-ában említett szigorú megtorló intézkedéseket alkalmazják.

— **Bíróági cipők.** Az igazságügyi miniszter a táblai elnökök útján közölte a bíróságokkal, hogy a bírák és bírósági alkalmazottak részére háromféle minőségben, az állam a fegyházak készítményeiből önköltségi áron fog kiutaltatni cipőket. Sajnos, hogy a rendeletben a gyermekcipőkről említés nem történt.

— **Katonák szabadságolása.** A honvédelmi miniszter rendeletben értesítette a törvényhatóságokat, hogy a pótteszparancsnokságok a mögöttes országokban szolgáló minden nélkülözhető katonát a folyó évben is a különböző gazdasági munkák elvégzésére szabadságolnak és a szükséges munkaszabadságokat kiállítják.

— **Évvégi bizonyítványok.** A vallás- és közoktatásiügyi miniszter elrendelte, hogy a VI. osztályról sikerrel levezgázott növendékeknek nemcsak végbizonyítványt, hanem évvégi bizonyítványt is kell adni, illetőleg értesítőkönyvecskéjűk erre vonatkozó lapját ki kell tölteni.

— **Portómentesség.** A kereskedelemügyi miniszter a vármegyei tanító-egyesületeknek korláti portómentességet engedélyezett. A kedvezményt csak a közönséges levelek és iratsomagokra terjed ki. Ajánlott levelek és pénzküldemények nem portómentesek.

— **Katonatanítók hozzátartozóinak nyugdíjánya.** Tényleges katonai szolgálatra bevonult s ezn szolgálat tartama alatt elhalt vagy eltűnt tanítók hozzátartozói még abban az esetben is igény tarthatnak állandó ellátásra, ha a tanítónak nem volt meg a 10 éves beszámítható szolgálat. Figyelmetztjük az érdekelteket, hogy az ellátást csak az érdekelte kérelmére állapítják meg, még pedig akkor, ha ezt a kérelmet egy éven belül előterjesztik. A később előterjesztett kérelem alapján az ellátást csakis a kérelem előterjesztésének napját követő hónap elsőjéig folyósítják. De ez alól is kivétel az árvaakat megillető ellátások, ha hiteit érdekelőleg beigazolható, hogy a kérelem a gyám vagy pánok késedelmes kirendelése miatt adatott be későn.

— **A gazdák figyelmébe.** A kisgazdák s a kupcek mesterségesen nagyobbitották a tehén lógyet, hogy a tehén ára is nagyobb legyen. Ezt elérhetik oly módon, hogy előző nap nem fejtik ki, vagy a borjuval nem szoptatták ki a lógyet. A jóhisztú vevő akartak így félrevezetni a tehén teljesítését illetőleg. A tapasztalt gazda már ismeri ezt a trükköt, de a kevésbé jártasakat mégis csak lehet így csapni. A szegény tehén lógye

persze így megdagad, akárhányszor gyuladásba megy át s fájdalmat okoz. A vármegye törvényhatósága most az ilyen kupcufurfangnak véget vet egy szabályrendelettel, melyben mindezt megtiltja. A tilalom megtartását vágóhídi biztosok, állatorvosok, csendőrk s a pásztor is ellenőrzi. A kihágást büntetik. A szabályrendelet Veszprém és Pápa városok kivételével az egész megye területére érvényes.

— **Népfelkelők bevonulása.** A hivatalos lap közölte, hogy az 1872. éviől 1891. évig bezárólag terjedő időközben született, továbbá a népfelkelésről vagy a hadiszoalításokról szóló törvény alapján kirendelt, de ezen szolgálatból időközben elbocsátott összes 1867—1899. évi születésű magyar állampolgárok (munkások, kocsisok, hajcsárok stb.), ha a megtartott népfelkelési bemutató pótsemlen, népfelkelési felülvizsgálaton vagy utósemlen népfelkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtattak, 1917. évi április hó 16-án (legkésőbb d. e. 11 óráig) — amennyiben nemszerint felmentve nincsenek — a népfelkelési igazolványi lapon feltüntetett m. kir. honvédekhez, illetőleg cs. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére népfelkelési tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak. Mindazok az egyének, akik önkéntes belépés folytán a m. kir. honvédségbe, vagy a cs. és kir. közös hadseregbe (akár mint egyévi önkéntes is) a fent megjelölt napig besoroztattak, tényleges szolgálatra szintén 1917. évi április hó 16-án kötelesek bevonulni. A bevonulók bevonulásuk alkalmával lehetőleg erős lábbelit, legalább két inget, két alsónadrágot, két pár kapcát vagy harisnyát, két törülközőt és két zsebkendőt, valamint evő- és tisztítóeszközöt is hozzanak magukkal. A bevonulás napján elfogyasztott élelemért 1 korona térítési összeg jár.

— **A lótenyésztés fejlesztése.** A hazai lótenyésztés fejlesztése céljából a földmívelésügyi kormány az állami ménék szaporítását tűzte ki célul. Minthogy azonban a növekedő mén-létszám elhelyezése, tartása, gondozása nagy tehérrel jár az államra, ezért azt tervezi, hogy mindenekelőtt a Nominus-fajta fedező méneket az arra vállalkozó gazdasági egyesületeknek, községeknek, megbízható birtokosoknak a majd előre megszabott feltételek mellett tartásra és megfelelő kihasználásra kiadja. A ménék egész esztendőn át a vállalkozónál maradnának. Ezáltal az államra nézve nagy költségmegtakarítás származna, de a vállalkozók is élvezhetnének ezen rendszernek előnyeit, mert a fedeztetésen kívül rendszeres munkára is alkalmazhatnák a méneket. — A Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület meg fog tenni mindent a tervbe vett rendszernek megvalósítása érdekében és annak idején felhívja a községet és a gazdákat vállalkozásra.

— **Városi alkalmazottak háborús pótléka.** Győr város tanácsa beadványt terjesztett a tegnapi közgyűlés elé. Jól megindokolt kérvényben azt javasolja, hogy a város közönsége a IX. fizetési osztályon alul levő alkalmazottaknak 1917. január hó 1-től, a VIII. fizetési osztályon felül levő alkalmazottaknak pedig 1917. március 1-től kezdődő és 1917. évi október 31-ig terjedő 10, illetőleg 8 hónapon át, ameddig a mostani háborús segítség érvényessége is tart, — a személyenként járó háborús segítségéddigi havi összegét 100%-kal emelje meg. Bizva-biznak, hogy a közgyűlés teljesíti kérelmüket.

— **Kártékony rovarok irtása.** A vallás- és közoktatásiügyi miniszter rendeletére a cserebogarak és egyéb kártékony rovarok irtásában az elemi iskolás tanulók is részt vehetnek, ha a kellő felügyeletről gondoskodás történik.

— **A hadisegélyesek figyelmébe.** A honvédelmi miniszter rendeletben tudatja, hogy a hadisegélyezés ügyekben a felek panaszaiakkal a minisztériumot ne zaklassák. Városokban ez az ügy a polgármesterek hatáskörébe tartozik, tehát a felek panaszaiakkal kizárólag a város polgármesteréhez forduljanak, mert a felsőbb hatóságokhoz benyújtott kérvényeket is ide küldik vissza. S így, ha a felek panaszaiikat felsőbb helyre adják be, ezáltal panaszuk orvoslása halasztást szenved.

— **Milyen termést várhatunk?** Az idén a télutó szigorúsága rendkívül érezhető volt. A rövid tél szokatlan és rendkívül hideg felátogatott el hozzánk. Észak-Magyarországon és Erdélyben 32—34 fokos hideg is volt. Budapesten nem volt ritkaság a 24 fokos hideg. Egész Európában ilyen alacsonyra szállt le a hőmérséklet, aminek legjobb bizonyítéka az, hogy a Skagerrak tengeréből is befagyott, ami ötven esztendő óta nem történt meg. Régi jóvondóles szól arról, mi várható az olyan hideg tél után, mint az ideai volt. „Ha az év első

hónapjában kevés a fagy, rendszeren enyhe és kellemes tavasz következik.” Jaanuárban pedig kevés volt a fagy és a hideg, mert ezek csak a végén jelenek meg. A február vonatkozó jóslás még kedvezőbb: „A februári erős hidegeknek szívóbb örülhetünk, különösen ha a szántóföldeket bőséges hó borítja. A termés ekkor bőséges lesz Lucskos és olvadós február elviszi a gazda reményét és rengeteg nyavalyát hoz az emberekre.” Így szól a régi irás, mely nem szokott csalódni, mert sok százestendő tapasztalatra alapul. Szerinte tehát jó termésre van a gazdáknak kilátásuk.

— **Szülők figyelmébe.** Az iglói m. kir. állami tanítóképzőben több ingyenes, feldjás és képzőpénzsegélyes hely van üresedésben. Magában az első osztályban 8 ingyenes hely vár betöltésre. Ezt a kedvező körülményt ajánljuk mindazoknak a szülőknek figyelmébe, akik tanuló gyermekeiket a tanítói pályára szánják.

— **Fegyelmet megelőző vizsgálat.** A vármegyei közigazgatási bizottság rendeletére a vinári közsegi iskolaszek ellen lefolytatják a fegyelmet megelőző vizsgálatot. Az eljárás lebonyolításával Belák Lajos papai főszolgabíró biztat meg.

— **Tisztviselők szövetkezete.** A pápai köz- és magán tisztviselők és alkalmazottak szövetkezetet alakítottak. Mult csütörtökön volt az alakuló gyűlésük. Az üzletresek 50 koronások. A szövetkezet beszerez nagyban és tagjai közt szétoszt vagy kiárusít minden olyan tömegfogyasztási cikket, melynek árcsökkentését a nagyban való beszerzés folytán remélni lehet. Előleget nyújt élelmi- és iparicikkek beszerzésére és az előlegek visszafizetésére kedvező fizetési feltételeket állapít meg. *Ipari üzleteket* alakít és vezet, hogy tagjai az iparicikkekhez olcsóbban juthassanak.

A szombathelyi állami tisztviselők is szervezkedtek. A pénzügyigazgató hívta táborba a tisztviselőket, hogy beszerzési csoportot alakítsanak. Ezt mult csütörtökön meg is alakították.

— **Meghívó.** Az Ősi-Önsegélyző Szövetkezet 1917. évi április hó 9-én délután 3 órakor az egyet helyiségében tartandó XXI. rendes évi közgyűlésére t. c. tagjait tisztelettel meghívja az igazgatóság. — Tárgysorozat: 1. az igazgatóság jelentése. 2. a mérleg felolvasása. 3. a felügyelőbizottság jelentése. 4. a végleszámláló bizottság jelentése. 5. A felmentvény megadása. — A felügyelő- és végleszámláló-bizottság által felülvizsgált és jóváhagyott mérleg, az igazgatóság, felügyelő- és végleszámláló-bizottságnak a fent említett közgyűléshez intézett jelentései, a be- és kilépett tagok kimutatása, ugyisint a felmondott és kifizetett üzletresek száma és értéke a szövetkezet helyiségében mindenki által bármikor megtekinthetők. — Ősi, 1917. március hó 25-én. Az igazgatóság.

— **A középiskolai tandíjak emelése.** A kultuszminisztériumból szivárgott ki a hír, hogy a középiskolai tandíjakat a jövő iskolaévtől kezdődőleg fölemelik. Az 1914—15. évi költségvetési adatai szerint akkor 12 millió volt a középiskolák szükséglete s ezzel szemben csak másfél millió a tandíj-bevétel. Azóta azonban tetemesen emelkedett a szükséglet s ennek megfelelően gondoskodni kell a tandíj felemeléséről is. A kérdést valószínűleg úgy oldják meg, hogy a most érvényben levő legmagasabb tandíjat emelik fel valamelyes összeggel s ezt a felemelt tandíjat egységesen életbe léptetik az egész ország területén.

— **Milyen idő lesz áprilisban?** A Meteor jelent: április napjainak változásai a következők: 2. változó, inkább száraz jellegű; 7. száraz, esetleg hűvös; 14. szeles; 16. szeles, változó; 18. csapadékos; 20. szeles, változó; 21. enyhe; 22. szeles enyhe; 26. meleg; 28 hűvös, szeles, tömörült napfoltok segítségével a hőmérséklet erősebben leszállhat; 29. szeles, változó; 30. száraz. Április erősen szélesnek ígérkezik. Ami a fagyokat illeti, nem fogják ezeket a bolgyóktól jött hatások támogatni.

— **Légi ut a Dunántúl felett.** Hír szerint Magyarországon is szervezni akarják a légi utazást Zeppelin-közelkedéssel. A terv egy hatalmas részvénytársaság idejé, csak a nagyobb városokat akarja az utahálzathoz bevonni. A központ Budapesten lesz. Fő utirányok: Szolnok—Debrecen, Arad—Kolozsvár, Temesvár s Losonczon át észak felé. Utirányba vonják a Dunántúlt is Székesfehérvár központtal.

— **Németország kenyérelátása.** Németország egyes vidékein nagy sikerrel kísérleteznek lisztnek burgonya helyett, fehérre pával való keverésével. A fehérre pával éppen úgy adják hozzá a kenyérliszthez, mint a burgonyát.

— **Husvét — pirostojás nélkül.** A háboru annyi éves már, hogy gyermeknemzedék nő fel benne. Ezek majd nem is tudnak a husvétii pirostojás örömeiről. Nem volt szabad tojást festeni tavaly se, az előtt se. Az orsz. közéletmezési hivatal ezt a rendeletet az időre is kiterjeszti. Tehát az idő se lesz pirostojás.

WELLNER GYULA

készíti a fogtechnika legremekebb specialitásait. VESZPRÉM, Rákóczi-tér 22
Foghuzás • Műfogak • Fogtömés

KÖZGAZDASÁG.

Zöldségtermelés a szántóföldeken.

Irtó: Magyar Kázmér kir. tanácsos.

A szántóföldi zöldségtermelés ügyét vizsgálva a mezőgazdasági többtermelés szempontjából, elsősorban azt állapíthatjuk meg, hogy a zöldség művelése a szántóföldön nálunk számtalan példát szerint a legjövendelműzőbb termelés és nemcsak a nagy hozamok magas értékesülésében áll az előnye, hanem az utóvetemények, az utána következő gazdasági növények hozamának 20—50 százalékok kitévő többletében is.

Hogy a zöldség szántóföldi termelése virágzott és az értékesülés terjedése, illetve fokozódásának nálunk szűk területre szorított eddig, annak egyetlen oka az, hogy az értékesítés kérdése volt bizonytalan. Ahol a jó értékesítés, a természetvénnyel tisztességes árakon való átvétele biztos volt, ott a szántóföldi termelés virágzott és az értékesülés terjedése, illetve fokozódásának arányában a termelés köré is folytonosan tárgult. A természet jövőjének kulcsa tehát az értékesítés kérdésében rejlik.

Ha ezt akár közéletmezési központok, akár feldolgozó, akár egyéb átvevő vállalkozások a természet vidékei részére rendezni képesek lesznek, a természet terjedésére a rendezés arányában bizony számítani lehet.

A bolgár rendszerű kertészkedés nálunk a természet közönség zömeinél, a földmives elemnél ép azért nem honosodott meg és nem honosodhat meg, mert ez a rendszer az értékesítés kérdését a maga szervezésében oldotta meg, amely megoldás a magyar földmives nép körében kizártnak tekinthető. De a szántóföldi zöldségtermelő rendszer egyszerűbb is, természetesebb is és népünk életviszonyai közé könnyen beleilleszthető, sokkal könnyebben, mint a bolgár rendszer.

A részes művelésnek tág teret nyit, a gazdaságilag inaktív munkásoknak, nők és gyermekek időközti foglalkozásának hasznát biztosít és alkalmas ad a szakszerű munka elsajátítására és ami a zöldségtermelés térbeli terjesztésére más egyéb szociális szemponton kívül szintén igen jelentékeny mozzanat.

A zöldségfélék iránt úgy itthon, mint a szomszéd államokban megnövekedő óriási kereslet a zöldség szántóföldi termelését nemcsak a kis- és középbirtokokon teszi lehetővé, hanem az uradalmakon is. Termesztényeink minősége jobb és értékesebb, mint az azelőtti, rendelkezésre álló és forgalomba került olasz és francia zöldségfélé volt. A külföldi gyárak e minőségeket felismerve, igen valószínűen a háboru után is kitartanak mellette, amire abból lehet következtetni, hogy itt nálunk tervezik új gyáraik létesítését. Ehhez nagy zöldség-tömegek képezik az alapot.

Az értékesítés főfeladata az, hogy nagyobb készletek álljanak a kereslet rendelkezésére. Ebben a tekintetben az uradalmak és nagyobb birtokoknak jó és kényelmes a helyzete. Kisbirtokok a szövetkezeti termelés útján juthatnak a jó értékesítéshez, vagyis azáltal, hogy terményeiket összpontosítva bocsátják az átvevő vállalatok kezébe.

Az időn a zöldségtermelés iránt eddig nem észlelt méretekben indult meg a mozgalom. A saját szükséglet számára való természetes iránti törekvést méltányolni és támogatni kell, de a vezető hatóságoknak gondoskodniuk kell arról, hogy ne csak vetőmaghoz és földterülethez jussanak az új termelők, hanem talajművelő eszközök is álljanak rendelkezésükre. De a nagyobb termelőknek most tárguló eme vállalkozásának a talajművelő eszkö-

zökre éppen úgy szüksége van és ez a szempont annyival inkább mérlegelendő, mert gyáraink az utolsó években ezeket a gyártásokat abbahagyták. Az eddigi készletek fogyatékosak és fenyegető mérvben fogynak. Ezek az eszközök pedig a belső hadviselés fegyverei, ezek hiányában a hadviselés sikerei legalább is kockázatosak.

IRODALOM.

* Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilap, (Szerkeszti Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.

* A „Vasárnapi Ujság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 5 korona, — a „Világkrónikával” együtt 6 korona. — Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára félre 2 korona 40 fillér.

A háboru krónikája.

Március 25. Csapatunk tegnap a Csobányos-völgy mindkét oldalán heves harcban állottak. A völgytől északra két kilométer szélességben és 1 és fél méter mélységben rohammal elfoglalták a Solyomtaron levő ellenséges árkokat. Az oroszoknak ellentámadása zárótűzünkben összeomlott. — Olasz és délkeleti harctéren lényeges esemény nem történt. — A Somme és az Oise két oldalán német biztosító csapatok mindennap harcokat vívnak az ellenség előcsapataival. — A franciák La Feretől nyugatra, az Ailette-lapály mentén, Neuville-nél és Margivalnál megtámadták a német előőrseket, de visszaverték őket.

Március 26. Lucktól nyugatra rohamcsapatunk sikeres lefolyású vállalkozást hajtottak végre. — A Karszi-fensíkon rohamjáróink tegnap reggel Kostanjevica mellett behatoltak az első ellenséges erődítési vonalba, elűzték az olasz őrsöket és parancs szerint ismét visszatértek állásukba. — A flandriai- és az Artois-arcvonalon a tüzérségi tevékenység derült időjárás mellett élénk volt. Yperntől délkeletre aknavetőink hatásosan működtek.

Március 27. Olasz és délkeleti harctéren nincs különös esemény. — A Labassée-csatornától a Scarpe déli partjára az ágyuharc tegnap heves volt. A St. Quentin-től délnyugatra húzódó dombvidéken német csapatok a Sommeon- és a Crozat-csatornánál előtört francia erők ellen nyomultak előre, amelyeknek heves harcban súlyos veszteségeket okoztak. 100 foglyot, több géppuskát és 1 gyalogsági ágyút szállítottak be.

Március 28. Az ellenség tegnap a Csobányos-völgytől délre tüzérségének erős támogatásával megtámadta a Magyaroson fekvő állásokat. Részen tűzzünkkel, részben közelharcban visszavertük. — A görci grófságban katonáink benyomultak az ellenséges állásokba, 9 tisztet és 306 főnyi légénységet elfogtak, 1 gépfegyvert és 1 aknavetőt zsákmányoltak és számos ellentámadással szemben helytállottak.

Március 29. Az Uz-völgytől délre egy orosz magaslati állást három kilométer szélességben elfoglaltunk és ezt az ellenség három erős támadásával szemben megtartottuk, 150 foglyot ejtettünk, három géppuskát és két aknavetőt zsákmányoltunk. A Magyaros állás ellen az ellenség tegnap ismét hiába intézett rohamot. — Olasz harctéren a Bigliától délre folyt harcban elfogott olaszok száma 15 tisztre és 500 főnyi légénységre emelkedett. E területen a tüzérségi és aknavető tűz igen élénk. — A Somme és Oise mindkét oldalán elterülő vidéken csak kisebb harci tevékenység volt. Lagnicourt és Morchies közti március 26-iki harc színhelyén mintegy 1000 halott angolt számláltak meg.

Március 30. Keleti harctéren földérítő osztagaink élénk tevékenységben kívül nincs jelenteni való. — Lens és Arras között élénk ágyuharc folyt, amely éjjel is tartott. A Croisillesnél és Encourt-St.-Meinnél tegnap reggel kifejlesztett ütőzetben az angolok német biztosító csapatok előretörése folytán számos halotton kívül foglyokban 1 tisztet és 54 főnyi légénységet veszítettek.

Használjunk hadisegély bélyeget!

Gazdasági előokra
kiválóan alkalmas

tiszti tulajdon-lovak
jutányos áron eladók.

Bővebb felvilágosítással a
31. honvéd pótzászlóalj
GAZDASÁGI HIVATALA
: : : szolgál. : : :

Anyakönyvi kivonat.

— 1917. március 21-től 1917. március 29-ig. —

Születés.

Néhai Csomai János fuvaros és Jankovics Julianna leánya Ilona r. kath. — Bauer Mihály máv. kalauz és Szabó Erzsébet leánya Aranka Erzsébet r. kath. — Vancsó Anna házicseléd fia Károly r. kath.

Halálozás.

Zabojnyik Irén r. kath. 3 hónapos. — Lukács József r. kath. 22 hónapos. — Dóczi József r. kath. 23 hónapos. — Tóth József mezőgazdasági cseléd r. kath. 87 éves. — Csomay István r. kath. 12 hónapos. — Özv. Feraró Domonkosné Blödczel Anna nap-számosnő r. kath. 80 éves. — Szabó János cipész-
iparos r. kath. 59 éves. — Zelenák Mihály r. kath. 2 hónapos. — Asztalos János r. kath. 3 hónapos. — Molnár Mária ref. 1 hónapos. — Horváth Mária r. kath. 9 éves. — Telinczki Rudolf r. kath. 2 éves. — Tóth Péter kömivessegéd r. kath. 47 éves. — nagymányai Koller Sándorné gencsi Gencsy Leonine udvari tanácsos nyug. alispán neje ref. 52 éves.

Házasság.

Dr. Balla Ignác kir. törvényszéki jegyző izr. és Rosenberg Anna izr. — Stern Lázár mézárósségű izr. és Polák Mária (özv.) magánzó izr.

BUTOR,
zongora, szőnyeg és egyéb
berendezés megvételre ke-
restetik. Cim a kiadóban.

Egy
veteményes kert
benne gyümölcsös
bérbeadó.

Felvilágosítást ad

Szedlák Mihály

: tulajdonos : VESZPRÉI.
(Kopácsi-major)

Az Ősi-Önsegélyező Szövetkezet

Üzletkimutatása az 1916—1917. évről.

Nyereség- és veszteségszámlája az 1916—1917. évről.

Sorsz.	Bevétel	Kor.	Sorsz.	Kiadás	Kor.	Sorsz.	Nyereség	Kor.	Sorsz.	Veszteség	Kor.	L.
1	Múlt évi pénztári maradvány	2585	1	Kiadott kölcsönök	5930	1	Kamatok	3477	1	Leszámlolt betétek után 4 %-os kamat	20	32
2	Heti betétek	11059	2	Várpalotai takarékpénztárnál törlesztés	3500	2	Késedelmi kamatok	476	2	Napidíjak	55	55
3	Vissza fizetett tőke a tagoktól	350	3	Várpalotai takarékpénztárba betét	9500	3	Felszólítási díjak	99	3	Tiszviselők fizetése	720	720
4	Várpalotai takarékpénztárból kivét	2600	4	Leszámlolt betétek	254	4	Illeték- és adósevelekért	30	4	Egyélti szolgálata fizetése	80	80
5	Kamatok	3477	5	Leszámlolt betétek után 4 %-os kamat	20	5	Lakbér	30	5	Lakbér	100	100
6	Késedelmi kamatok	476	6	Napidíjak	55	6	Mérleg nyomatás és hirdetési költség	45	6	Mérleg nyomatás és hirdetési költség	45	20
7	Felszólítási díjak	99	7	Tiszviselők fizetése	720	7	Tuzifa árban	25	7	Irodaszerek árban	3	86
8	Illeték és adósevelekért	30	8	Egyélti szolgálata fizetése	80	8	Postadíjak	5	8	Tuzifa árban	25	25
			9	Lakbér	100	9	Különfélék	16	9	Postadíjak	5	41
			10	Mérleg nyomatás és hirdetési költség	45	10	Kis könyvek és nyomtatványok	50	10	Különfélék	16	40
			11	Irodaszerekért	3	11	Nyeremény mint egyenleg	2962	11	Kis könyvek és nyomtatványok	50	50
			12	Tuzifaért	25	12			12	Nyeremény mint egyenleg	2962	42
			13	Postadíjak	5	13						
			14	Különfélékre	16	14						
			15	Pénztári maradvány	422	15						
		20678	35		20678	35						
								4083				4083
												61

Vagyonmérlege az 1916—1917. év végén.

Felszámloló mérlege az 1912—1917. évről.

Sorsz.	Vagyon	Kor.	Sorsz.	Tartozik	Kor.	Sorsz.	Követel	Kor.	L.
1	Kötelezőkben	38530	1	Kötelezőkben	38530	1	442 üzletész, á 104 kor.	45968	—
2	A várpalotai takarékp.-ban betét	6900	2	A várpalotai takarékp.-ban betét	6900	2	442 üzletész után tiszta nyeresmény, á 6 kor. 66 fillér	2943	72
3	A várpalotai takarékp.-ban tartalékalap	260	3	A várpalotai takarékp.-ban tartalékalap	260				
4	Készpénzben	422	4	Készpénzben	422				
5	Be nem fizetett heti betétek	1493	5	Be nem fizetett heti betétek	1493				
6	Be nem fizetett kamatok	1150	6	Be nem fizetett kamatok	1150				
7	Be nem fizetett késedelmi kamatok és illetékek	153	7	Be nem fizetett késedelmi kamatok és illetékek	153				
		48911	72		48911	72		48911	72

Ősi, 1917. évi március hó 10-én.

Vagyon még a Leltár szerint való 404 kor. értékű felszerelés és a várpalotai takarékpénztárban levő 7160 kor. 78 fillérnek a tagok kielégítéség leendő kamatja. E vagyonból megmaradó összeg a f. év I. negyedére leendő egyélti adók, mérlegnyomatási- stb. költségek kiegyenlítése után fizetettik ki a tagoknak. Az 1916/1917. üzletév folyamán kilépett 5 tag 12 betéttel; maradt 153 tag 442 betéttel.

Heiner Sámuel, I. igazgató. Baditz Antal, elnöközigazgató. Höhling József, II. igazgató. K. Pető József, pénztárnok. Rendler Mátyás, könyvelő. Ezen végelszámoló mérleg a közgyűlésileg kiküldött végelszámoló-bizottság által megvizsgáltván, mindenben megegyezőnek és jól készítettnek találtott. — Ősi, 1917. évi március hó 25-én. Kiss Gyula, végelszám. biz. tag. Baditz Antal, végelszám. biz. tag. Muszel Ödön, végelszám. biz. tag. Bajcsai István, végelszám. biz. tag. Csizmadia P. Ferenc, végelszám. biz. tag. Halász János, végelszám. biz. tag.

Heiner Sámuel, I. igazgató. K. Pető József, pénztárnok. Baditz Antal, elnöközigazgató. Rendler Mátyás, könyvelő. Höhling József, II. igazgató. Bajcsai István, ig. tag. Csizmadia P. Ferenc, ig. tag. Molnár János, ig. tag. Simon József, ig. tag. Szűcs I. Ferenc, ig. tag. H. Borbás József, ig. tag. Halász János, ig. tag. Nagy Károly, ig. tag. Pető Ferenc, ig. tag. Süttö István, ig. tag. (hadbavonult.) Sz. Tompa István, ig. tag.

Ősi, 1917. évi március hó 10-én. Ezen mérleg általunk átvizsgáltván, ennek minden egyes tételét az üzleti könyvekkel és naplókkal összehasonlítva, minden egyes részleteiben megegyezőnek és jól készítettnek találtuk. — Ősi, 1917. évi március 10-én. Kiss Gyula, felügyelőbizottsági tag. Baditz Antal, elnöközigazgató és felügyelőbizottsági tag. Muszel Ödön, felügyelőbizottsági tag.

